

การวิเคราะห์ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในจังหวัดเชียงใหม่ Factor Analysis on Financial Ratios of Credit Unions in Chiang Mai Province

ฉัตรชัย สัทธรรมพงศา^{1*}, ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย,^{2**}

¹นักศึกษาลัทธิสุตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เลขที่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ภาควิชาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เลขที่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อวิเคราะห์สถานะทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ CAMEL Analysis และสกัดปัจจัยอัตราส่วนทางการเงิน โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ปัจจัย โดยรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี 2555 ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 34 แห่ง สำหรับการกำหนดปัจจัยทางการเงินใช้แนวคิดการวิเคราะห์ปัจจัย ด้วยวิธี Principal Component Analysis (PCA) และหมุนปัจจัยด้วยวิธี Varimax ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าที่ดีกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั่วประเทศ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยพบว่า อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยทางการเงินจำนวน 5 ปัจจัย ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมของอัตราส่วนทางการเงินได้ 74.037% ประกอบด้วยปัจจัยด้านผลตอบแทน สามารถอธิบายความแปรปรวนของอัตราส่วนทางการเงินได้ 24.233% ปัจจัยด้านสมาชิก สามารถอธิบายความแปรปรวนของอัตราส่วนทางการเงินได้ 16.544% ปัจจัยด้านการเติบโต สามารถอธิบายความแปรปรวนของอัตราส่วนทางการเงินได้ 13.666% ปัจจัยด้านทุน สามารถอธิบายความแปรปรวนของอัตราส่วนทางการเงินได้ 10.848% และปัจจัยด้านรายได้ สามารถอธิบายความแปรปรวนของอัตราส่วนทางการเงินได้ 8.746%

คำสำคัญ

สหกรณ์เครดิตยูเนียน การวิเคราะห์ปัจจัย CAMEL Analysis

* ผู้เขียนหลัก

อีเมล: s.chatchai1@gmail.com

** อาจารย์ที่ปรึกษา

Abstract

This study had the following objectives: to analyze the financial status of credit unions in Chiang Mai Province by applying CAMEL Analysis and to extract common financial factors by using factor analysis. The data were collected from 2012's annual report of 34 credit unions in Chiang Mai Province. Principal Component Analysis (PCA) and Varimax rotation method were performed to extract common factors. The result found that an average financial ratios of credit unions in Chiang Mai Province were better than those of countrywide. The results also found that those financial ratios suggested by CAMEL Analysis could be explained by five common financial factors. Those factors could explain 74.037% of the total variance. The first factor was return factor which could explain 24.233% of the total variance. The second factor was membership factor which could explain 16.544% of the total variance. The third factor was growth factor which could explain 13.666% of the total variance. The fourth factor was capital factor which could explain 10.848% of the total variance and the last factor was revenue factor which could explain 8.746% of the total variance.

Keywords

Credit Unions, Factor Analysis, CAMEL Analysis

บทนำ

สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสหกรณ์ที่มุ่งหวังในการให้สมาชิกช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บริหารโดยสมาชิกและการทำกิจการทุกอย่างเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสมาชิก ทั้งนี้หลักการดำเนินงานสหกรณ์เครดิตยูเนียนกำหนดขึ้นมามีภายใต้ปรัชญาแห่งการร่วมมือกัน คุณค่าของความยุติธรรม ความเสมอภาค และการช่วยเหลือตนเอง แม้การปฏิบัติจะแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคของโลก แต่หัวใจของการดำเนินงานก็คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการอยู่ร่วมกันฉันท์พี่น้อง ที่แสดงออกโดยการทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างสรรค์ชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับตนเองและชุมชน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2556)

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ ที่รวดเร็วทำให้สหกรณ์ปรับตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ตลอดจนการแข่งขันทางธุรกิจมีสูง และวิธีการบริหารจัดการของสหกรณ์แต่เดิมไม่ปรากฏว่ามีระบบเตือนภัยทางการเงินที่ชัดเจน (เพียว์ กิมปฐุม, 2548 , 3) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้กำหนดเครื่องมือขึ้นมาเพื่อสร้างมาตรฐานในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ต่างๆ ที่เรียกว่า การวิเคราะห์การเงินแบบ CAMELS Analysis เพื่อให้สหกรณ์สามารถนำมาใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าต่อผลการดำเนินงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และใช้เป็นตัวช่วยในการวิเคราะห์เพื่อวางแผนธุรกิจของสหกรณ์ในอนาคตได้ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2548, 5) การใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์สถานะทางการเงิน รวมทั้ง CAMELS Analysis ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์นำมาใช้ พบว่า ตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินมีจำนวนมากทำให้ยากต่อการนำไปประยุกต์ใช้ วิธีการหนึ่ง

ในการแก้ปัญหา คือ การลดจำนวนตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินลง โดยสร้างตัวแปรใหม่ที่สื่อความหมายถึงตัวแปรเดิม เรียกตัวแปรใหม่นี้ว่า ปัจจัย โดยปัจจัยเหล่านี้จะสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์ความผันแปรของตัวแปรเดิมหลาย ๆ ตัวที่มีความสัมพันธ์กันสูง มารวมเป็นปัจจัยเดียวกัน อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ปัจจัยทางการเงินของสหกรณ์ในระดับประเทศ หรือแม้แต่ในระดับภูมิภาคเป็นเรื่องที่ค่อนข้างลำบาก (ประสพชัย พสุนนท์, นกนันทน์ หอมสุต และ ปราณี นิลกรณ์, 2551)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อวิเคราะห์สถานะทางการเงินโดยใช้ CAMEL Analysis และสกัดปัจจัยอัตราส่วนทางการเงิน โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ปัจจัยด้วยวิธี Principal Component Analysis (PCA) และหมุนปัจจัยด้วยวิธี Varimax (ประสพชัย พสุนนท์, นกนันทน์ หอมสุต และ ปราณี นิลกรณ์, 2551) ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะมีประโยชน์ต่อสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ ในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์สถานะทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ CAMEL Analysis
2. เพื่อสกัดปัจจัยอัตราส่วนทางการเงิน โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ปัจจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการศึกษา

1. ทราบสถานะทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่
2. ทราบปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่สามารถนำไปใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับผลการดำเนินงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

บททวนวรรณกรรม

ประสพชัย พสุนนท์, นกนันทน์ หอมสุต และ ปราณี นิลกรณ์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี สำหรับ CAMEL Analysis พบว่า สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี มีความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง และความสามารถในการทำกำไร ต่ำกว่าภาพรวมของประเทศ ส่วนคุณภาพของสินทรัพย์ ความสามารถในการบริหารจัดการและสภาพคล่องทางการเงิน สูงกว่าภาพรวมของประเทศ ส่วนผลการวิเคราะห์ปัจจัยพบว่าสามารถสกัดปัจจัยทางการเงินได้ 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านความสามารถในการบริหารธุรกิจและการให้กู้ยืม 2) ปัจจัยด้านการจัดการหนี้สิน การบริหารลูกหนี้ และทุนสะสม 3) ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ และเมื่อใช้คะแนนปัจจัยเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงของปัจจัยสรุปได้ว่า หากสหกรณ์ใดมีคะแนนปัจจัยที่ 1 เป็นลบ แสดงว่า สหกรณ์นั้นมีผลการดำเนินงานด้านความสามารถในการบริหารธุรกิจและการให้กู้ยืมที่ดี หากสหกรณ์ใดมีคะแนนปัจจัยที่ 2 เป็นบวก แสดงว่า สหกรณ์นั้นมีผลการดำเนินงานด้านการจัดการหนี้สิน การบริหารลูกหนี้ และทุนสะสมที่ดี และหากสหกรณ์ใดมีคะแนนปัจจัยที่ 3 เป็นลบ แสดงว่า สหกรณ์นั้นมีผลการดำเนินงานด้านประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ที่ดี

วิธีการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับ CAMELS Analysis และ Factor Analysis โดยศึกษาจากงบทางการเงินและรายงานประจำปี 2554 และ 2555 ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 34 แห่ง ตัวแปรในการศึกษานี้ คือ อัตราส่วนทางการเงินจำนวน 19 อัตราส่วน คือ อัตราหนี้สินต่อทุน แทนด้วยตัวแปร X11 อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์ แทนด้วยตัวแปร X12 อัตราการเติบโตของทุนของสหกรณ์ แทนด้วยตัวแปร X13 อัตราการเติบโตของหนี้ แทนด้วยตัวแปร X14 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น แทนด้วยตัวแปร X15 อัตราหมุนของสินทรัพย์ แทนด้วยตัวแปร X21 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ แทนด้วยตัวแปร X22 อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ แทนด้วยตัวแปร X23 อัตราการเติบโตของธุรกิจ แทนด้วยตัวแปร X31 อัตราการเติบโตของทุนสำรอง แทนด้วยตัวแปร X41 อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น แทนด้วยตัวแปร X42 อัตราการเติบโตของกำไร แทนด้วยตัวแปร X43 อัตรากำไรสุทธิ แทนด้วยตัวแปร X44 อัตรากำไรต่อสมาชิก แทนด้วยตัวแปร X45 อัตราเงินออมต่อสมาชิก แทนด้วยตัวแปร X46 อัตราหนี้สินต่อสมาชิก แทนด้วยตัวแปร X47 อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย แทนด้วยตัวแปร X48 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน แทนด้วยตัวแปร X51 และอัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด แทนด้วยตัวแปร X52

2. ประชากรและการรวบรวมข้อมูล

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ คือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 34 แห่ง โดยผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลแบบทุติยภูมิจากงบทางการเงิน และรายงานประจำปี 2554 และ 2555 จากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ภูมิภาคที่ 7 (รายชื่อสหกรณ์ แสดงในส่วนผลการศึกษา ตารางที่ 8 ในลำดับถัดไป)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานะทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ CAMEL Analysis ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในของสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั่วประเทศ

3.2 ตอนที่ 2 สกัดปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินโดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ปัจจัย

1) การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินโดยค่าสถิติของ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Bartlett (Bartlette, 1950)

2) สกัดปัจจัย คือ การค้นหาจำนวนปัจจัยที่มีความสามารถเพียงพอในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546, 4 ; สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และ ลัดดาวัลย์ รอดมณี, 2527, 114) ซึ่งมีหลายวิธี วิธีที่นิยมวิธีหนึ่ง คือ วิธี Principal Components Analysis (PCA) อย่างไรก็ตาม หากปัจจัยที่ได้จากการคำนวณไม่สามารถให้ความหมายได้ในแต่ละปัจจัยหรือยากต่อการตีความย่อมไม่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้วิธีการที่จะทำให้ปัจจัยมีความหมายมากขึ้น คือการหมุนปัจจัย ซึ่งวิธีที่นิยม คือ การหมุนปัจจัยแบบตั้งฉากด้วยวิธี Varimax (บุญอ้อม โคมที, 2556, 26) สำหรับการกำหนดจำนวนของปัจจัย คือ ค่าไอเกน มากกว่า 1 (รสริน ศรีวิภาณนท์, 2555, 222) และใช้เกณฑ์ค่าสัมบูรณ์ของค่าน้ำหนักปัจจัย ของอัตราส่วนทางการเงินนั้นบนปัจจัยที่กำหนดต้องมากกว่า 0.71 ตามแนวทางของ Comrey & Lee (1992) (ประสพชัย พสุนนท์, นภานนท์ หอมสุต และ

ปราณี นิลกรณ, 2551, 80) โดยที่ปัจจัยที่สกัดได้ควรมีค่าความแปรปรวนสะสมที่สามารถ อธิบายได้มากกว่าร้อยละ 60 การสกัดปัจจัยที่ได้จึงมีความน่าเชื่อถือ (แสงหล้า ชัยมงคล, 2554, 12)

3) นำปัจจัยที่สกัดได้มาวิเคราะห์สถานะทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ละปัจจัย โดยการหาคะแนนปัจจัย (บุญอ้อม โฉมทิ, 2556, 28 ; รสริน ศรีรักษานนท์, 2555, 214)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถานะทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่โดยใช้ CAMEL Analysis

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่และค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศสำหรับ CAMEL Analysis

อัตราส่วนทางการเงิน	ค่าเฉลี่ย*	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยของประเทศ**
มิติที่ 1 ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง			
X11 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า)	1.26	2.39	1.91
X12 อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.04	0.03	0.02
X13 อัตราการเติบโตของสหกรณ์ (%)	16.95	15.36	12.03
X14 อัตราการเติบโตของหนี้ (%)	50.56	102.19	14.96
X15 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	4.45	15.67	7.67
มิติที่ 2 ด้านคุณภาพของสินทรัพย์			
X21 อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)	0.08	0.03	0.09
X22 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)	3.85	2.45	2.66
X23 อัตราเติบโตของสินทรัพย์ (%)	20.70	17.40	13.93
มิติที่ 3 ด้านความสามารถในการบริหารจัดการ			
X31 อัตราการเติบโตของธุรกิจ (%)	18.06	33.67	-13.54
มิติที่ 4 ด้านความสามารถในการทำกำไร			
X41 อัตราเติบโตของทุนสำรอง (%)	24.45	25.64	5.91
X42 อัตราเติบโตของทุนสะสมอื่น (%)	17.37	55.09	12.58
X43 อัตราการเติบโตของกำไร (%)	139.77	567.24	18.01
X44 อัตรากำไรสุทธิ (%)	57.42	40.39	29.40
X45 กำไรต่อสมาชิก (บาท)	2,049.61	2,418.53	1,907.77
X46 เงินออมต่อสมาชิก (บาท)	40,956.11	48,936.29	45,344.20
X47 หนี้สินต่อสมาชิก (บาท)	38,902.38	41,476.75	52,679.48
X48 อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)	50.85	20.41	47.14
มิติที่ 5 ด้านสภาพคล่องทางการเงิน			
X51 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	5.41	16.85	0.81
X52 อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด (%)	77.53	22.10	47.16

*ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่

**ค่าเฉลี่ยของประเทศ ที่มา: ข้อมูลจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2556)

จากตารางที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ กับค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ สำหรับ CAMEL Analysis เมื่อพิจารณาแต่ละมิติจะมีรายละเอียด ดังนี้

มิติที่ 1 ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง พบว่า อัตราการเติบโตของทุนและอัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ ค่าเฉลี่ยของจังหวัด เท่ากับ 16.95% และ 0.04 เท่า ตามลำดับ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ขณะที่อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ค่าเฉลี่ยของจังหวัด เท่ากับ 1.26 เท่า ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ดังนั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่จึงมีความพอเพียงของเงินทุนต่อความเสี่ยงสูงกว่าภาพรวมของประเทศ แต่อัตราการเติบโตของหนี้ ค่าเฉลี่ยของจังหวัด เท่ากับ 50.56% สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน ค่าเฉลี่ยของจังหวัดเท่ากับ 4.45% ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

มิติที่ 2 ด้านคุณภาพของสินทรัพย์ พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราเติบโตของสินทรัพย์ ค่าเฉลี่ยของจังหวัดเท่ากับ 3.85% และ 20.70% ตามลำดับ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ดังนั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่จึงมีคุณภาพด้านสินทรัพย์สูงกว่าภาพรวมของประเทศ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการสร้างผลตอบแทนและความเติบโต แต่อัตราหมุนของสินทรัพย์ ค่าเฉลี่ยของจังหวัด เท่ากับ 0.08 รอบ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ แสดงให้เห็นถึงการใช้ทรัพย์สินที่มีประสิทธิภาพน้อยกว่าภาพรวมของประเทศ

มิติที่ 3 ด้านความสามารถในการบริหารจัดการ พบว่า อัตราเติบโตของธุรกิจ ค่าเฉลี่ยของจังหวัดเท่ากับ 18.06% สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่จึงมีความสามารถในการบริหารจัดการที่สูงกว่าภาพรวมของสหกรณ์ทั่วประเทศ

มิติที่ 4 ด้านความสามารถในการทำกำไร พบว่า อัตราการเติบโตของทุนสำรอง อัตราเติบโตทุนสะสม อื่นๆ อัตราเติบโตของกำไร อัตรากำไรสุทธิ อัตรากำไรสุทธิ และกำไรต่อสมาชิก ค่าเฉลี่ยของจังหวัดเท่ากับ 24.45%, 17.37%, 139.77%, 57.42% และ 2,049.61 บาท สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ แต่อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยของจังหวัด เท่ากับ 50.85% สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ดังนั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่มีความสามารถในการทำกำไรสูงกว่าภาพรวมทั้งประเทศ แต่ประสิทธิภาพในการควบคุมค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ เมื่อพิจารณาที่อัตราเฉลี่ยต่อสมาชิกรายคนสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ มีอัตราส่วนของหนี้สินต่อเงินออม เท่ากับ 0.95 ต่ำกว่าภาพรวมของประเทศ (เท่ากับ 1.16) นั่นคือสมาชิกกู้ยืมเงินน้อยกว่าเงินออม ถือว่าความเสี่ยงต่อการกู้ยืมเงินต่ำกว่าภาพรวมประเทศ

มิติที่ 5 ด้านสภาพคล่องทางการเงิน พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด ค่าเฉลี่ยของจังหวัด เท่ากับ 5.41 เท่าและ 77.53% ตามลำดับ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ดังนั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่จึงมีสภาพคล่องทางการเงินสูงกว่าภาพรวมของสหกรณ์ทั่วประเทศ

ตารางที่ 2

อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มสหกรณ์ที่มี มิติที่ 1 ความเพียงพอในด้านเงินทุนต่อความเสี่ยงด้อยที่สุดของจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อสหกรณ์เครดิตยูเนียน	X11 ¹	X12 ¹	X13 ¹	X14 ¹	X15 ¹
สหกรณ์เครดิตยูเนียนริมออน จำกัด	3.35	0.00	9.52	1.47	2.84
สหกรณ์เครดิตยูเนียนปทุมพัฒนา จำกัด	13.78	0.00	-39.12	-13.38	82.71
ค่าเฉลี่ยของสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่	1.26	0.04	16.95	50.56	4.45
ค่าเฉลี่ยสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั่วประเทศ ²	1.91	0.02	12.03	14.96	7.67

¹ X11 คือ อัตราหนี้สินต่อทุน, X12 คือ อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์ X13 คืออัตราการเติบโตของสหกรณ์, X14 คือ อัตราการเติบโตของหนี้, X15 คือ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

² ข้อมูลจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2556)

ตารางที่ 3

อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มสหกรณ์ที่มี มิติที่ 2 ด้านคุณภาพของสินทรัพย์ด้อยที่สุดของจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อสหกรณ์เครดิตยูเนียน	อัตราหนี้ของสินทรัพย์ (X21)	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (X22)	อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (X23)
สหกรณ์เครดิตยูเนียนริมออน จำกัด	0.08	0.63	3.22
สหกรณ์เครดิตยูเนียนครุฑอยสะเก็ด จำกัด	0.01	2.01	-0.17
สหกรณ์เครดิตยูเนียนธัญญาพร จำกัด	0.06	1.49	7.25
ค่าเฉลี่ยของสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่	0.08	3.85	20.70
ค่าเฉลี่ยสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั่วประเทศ ²	0.09	2.66	13.93

² ข้อมูลจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2556)

ตารางที่ 4

อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มสหกรณ์ที่มี มิติที่ 3 ด้านความสามารถในการบริหารจัดการด้อยที่สุดของจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อสหกรณ์เครดิตยูเนียน	อัตราการเติบโตของธุรกิจ (X31)
สหกรณ์เครดิตยูเนียนปทุมพัฒนา จำกัด	-2.79
สหกรณ์เครดิตยูเนียนสันกำแพง จำกัด	-27.97
สหกรณ์เครดิตยูเนียนครุฑอยสะเก็ด จำกัด	-30.87
ค่าเฉลี่ยของสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่	18.06
ค่าเฉลี่ยสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั่วประเทศ ²	-13.54

² ข้อมูลจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2556)

ตารางที่ 5

อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ที่มี มิติที่ 4 ด้านความสามารถในการทำกำไรด้อยที่สุดของจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อสหกรณ์เครดิตยูเนียน	X41 ¹	X42 ¹	X43 ¹	X44 ¹	X45 ¹	X46 ¹	X47 ¹	X48 ¹
สหกรณ์เครดิตยูเนียนตำบลแม่สาบ จำกัด	3.17	-4.56	-3.55	18.67	216.65	10,727.64	10,880.06	72.82
			139.7			40,956.11	38,902.38	50.85
ค่าเฉลี่ยของสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่	24.45	17.37	7	57.42	2,049.61			
ค่าเฉลี่ยสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั่วประเทศ ²	5.91	12.58	18.01	29.40	1,907.77	45,344.20	52,679.48	47.14

¹ X41 คือ อัตราการเติบโตของทุนสำรอง, X42 คือ อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น, X43 คือ อัตราการเติบโตของกำไร, X44 คือ อัตรากำไรสุทธิ, X45 คือ อัตรากำไรต่อสมาชิก, X46 คือ อัตราเงินออมต่อสมาชิก, X47 คือ อัตราหนี้สินต่อสมาชิก, X48 คือ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

² ข้อมูลจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2556)

ตารางที่ 6

อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ที่มี มิติที่ 5 ด้านสภาพคล่องทางการเงินด้วยที่สุดของจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อสหกรณ์เครดิตยูเนียน	อัตราส่วนหมุนเวียน (X51)	อัตราส่วนระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด (X52)
สหกรณ์เครดิตยูเนียนปทุมพัฒนา จำกัด	0.42	18.62
ค่าเฉลี่ยของสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่	5.41	77.53
ค่าเฉลี่ยสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั่วประเทศ ²	0.81	47.16

²ข้อมูลจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2556)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัย

1. การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงิน

เมื่อพิจารณาจากเมตริกซ์สหสัมพันธ์ พบว่าค่าสถิติของ KMO มีค่าเท่ากับ 0.524 และค่าสถิติของ Bartlett มีค่าสถิติไค-สแควร์ที่ใช้ในการทดสอบเท่ากับ 663.014 โดยมี Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 จึงปฏิเสธ H0 และยอมรับ H1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนทางการเงินทั้ง 19 ตัว มีความสัมพันธ์กันดี สามารถนำไปวิเคราะห์ปัจจัย ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาได้ (สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชณี ภิญญานานวัฒน์, 2551, 97-98 ; รสนิ ศรียานนท์, 2555, 214)

2. การสกัดปัจจัย

ตารางที่ 7

แสดงจำนวนปัจจัย ค่าไอเกน ค่าร้อยละความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมในแต่ละปัจจัย เมื่อสกัดปัจจัยด้วย PCA เมื่อยังไม่หมุนแกนและหมุนแกนด้วยวิธี Varimax

ปัจจัยที่	เมื่อสกัดปัจจัยด้วย PCA เมื่อยังไม่หมุนแกน			เมื่อหมุนแกนด้วยวิธี Varimax		
	ค่าไอเกน	ความแปรปรวน (%)	ความแปรปรวนสะสม (%)	ค่าไอเกน	ความแปรปรวน (%)	ความแปรปรวนสะสม (%)
1	5.444	28.655	28.655	4.604	24.233	24.233
2	3.833	20.176	48.831	3.143	16.544	40.777
3	2.503	13.171	62.002	2.596	13.666	54.443
4	1.551	8.165	70.167	2.061	10.848	65.291
5	1.519	7.996	78.162	1.982	10.429	75.720
6	1.198	6.303	84.466	1.662	8.746	84.466

2.1 เมื่อสกัดปัจจัยด้วย PCA และหมุนแกนด้วยวิธี Varimax โดยกำหนดปัจจัยที่มีค่าไอเกน > 1 พบว่า สกัดปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินได้ 6 ปัจจัย ดังตารางที่ 7 โดยปัจจัยที่ 1 ปัจจัยที่ 2 ปัจจัยที่ 3 ปัจจัยที่ 4 ปัจจัยที่ 5 และปัจจัยที่ 6 อธิบายความแปรปรวนของอัตราส่วนทางการเงินได้ 24.233%, 16.544%, 13.666% 10.848%, 10.429% และ 8.746% ตามลำดับ แต่ปัจจัยที่ 5 มีเพียงอัตราส่วนทางการเงินตัวเดียวและเมื่อพิจารณาค่าสัมบูรณ์ของน้ำหนักปัจจัย > 0.71 พบว่าเกิดการสกัดปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่ชัดเจน 5 ปัจจัย สามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมของอัตราส่วนทางการเงินได้ 74.037% โดยแต่ละปัจจัยมีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ประกอบด้วย 4 อัตราส่วนทางการเงิน คือ 1) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (X22) 2) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (X15) 3) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (X11) และ 4) อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (X48) เนื่องจากอัตราส่วนในปัจจัยนี้ แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ให้ได้ผลตอบแทนสูง โดยเน้นประสิทธิภาพในการสร้างผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น โดยมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนน้อย และการบริหารค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้ต่ำ ปัจจัยนี้ ตั้งชื่อว่า “ปัจจัยด้านผลตอบแทน”

ปัจจัยที่ 2 ประกอบด้วย 3 อัตราส่วนทางการเงิน คือ 1) อัตราหนี้สินต่อสมาชิก (X47) 2) อัตรากำไรต่อสมาชิก (X45) และ 3) อัตราเงินออมต่อสมาชิก (X46) เนื่องจากทุกอัตราส่วนในปัจจัยนี้ เปรียบเทียบกับจำนวนสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นอัตราเงินออมต่อสมาชิก อัตรากำไรต่อสมาชิก และอัตราหนี้สินต่อสมาชิก โดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบด้านอื่น เช่น สมาชิกออมเงินมากหรือน้อย หรือสมาชิกสร้างหนี้สินมากหรือน้อย ปัจจัยนี้ ตั้งชื่อว่า “ปัจจัยด้านสมาชิก”

ปัจจัยที่ 3 ประกอบด้วย 3 อัตราส่วนทางการเงิน คือ 1) อัตราการเติบโตของหนี้ (X14) 2) อัตราการเติบโตของธุรกิจ (X31) และ 3) อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (X23) เนื่องจากทุกอัตราส่วนที่อยู่ในปัจจัยนี้แสดงถึงความเติบโตเพิ่มขึ้นหรือลดลงของธุรกิจเมื่อเทียบกับปีก่อน ทั้งการเติบโตของหนี้ การเติบโตของธุรกิจ และการเติบโตของสินทรัพย์ โดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบด้านอื่น เช่น สหกรณ์มีหนี้สินเพิ่มขึ้นมากหรือน้อย หรือสหกรณ์มีสินทรัพย์หรือมูลค่าธุรกิจเพิ่มขึ้นมากหรือน้อย ปัจจัยนี้ตั้งชื่อว่า “ปัจจัยด้านความเติบโต”

ปัจจัยที่ 4 ประกอบด้วย 2 อัตราส่วนทางการเงิน คือ 1) อัตราการเติบโตของทุนสำรอง (X41) และ 2) อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ (X42) เนื่องจากทุกอัตราส่วนในปัจจัยนี้ แสดงถึงความเติบโตเพิ่มขึ้นหรือลดลงของทุนเมื่อเทียบกับปีก่อน ทั้งการเติบโตของทุนสำรอง การเติบโตของทุนสะสมอื่น ปัจจัยนี้ตั้งชื่อว่า “ปัจจัยด้านทุน”

ปัจจัยที่ 5 (ปัจจัยที่ 6 จากการสกัด) ประกอบด้วย 2 อัตราส่วนทางการเงิน คือ 1) อัตราหมุนของสินทรัพย์ (X21) และ 2) อัตรากำไรสุทธิ (X44) เนื่องจากอัตรากำไรสุทธิ เป็นอัตราส่วนที่แสดงประสิทธิภาพในการทำกำไรสุทธิจากรายได้ธุรกิจ หากอัตรากำไรสุทธิสูง แสดงว่าสหกรณ์มีกำไรจากธุรกิจสูง นั่นคือรายได้ของสหกรณ์สูง หากอัตรากำไรสุทธิต่ำ แสดงว่าสหกรณ์มีกำไรจากธุรกิจต่ำ นั่นคือรายได้ของสหกรณ์ต่ำ ปัจจัยนี้ตั้งชื่อว่า “ปัจจัยด้านรายได้ของสหกรณ์” ทั้งนี้กำไรที่สูงอาจมาจากรายได้ที่สูง และ/หรือต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต่ำ ตามที่แสดงความสัมพันธ์ในปัจจัยที่ 1 แต่ปัจจัยนี้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตรากำไรสุทธิและรายได้ของสหกรณ์

2.2 เมื่อนำปัจจัยที่สกัดได้ มาอธิบายสถานะทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้คะแนนปัจจัย

ตารางที่ 8

คะแนนปัจจัย (คะแนนมาตรฐาน) ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่

	ชื่อสหกรณ์เครดิตยูเนียน	คะแนนปัจจัย				
		ปัจจัยที่ 1	ปัจจัยที่ 2	ปัจจัยที่ 3	ปัจจัยที่ 4	ปัจจัยที่ 5
1	สหกรณ์เครดิตยูเนียนริมออน จำกัด	-1.17	-0.67	-0.77	0.01	-0.08
2	สหกรณ์เครดิตยูเนียน 5 ธันวาคมพัฒนา จำกัด	-0.38	-0.02	3.74	0.64	0.68
3	สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อน จำกัด	0.31	-0.29	-0.47	0.12	0.61
4	สหกรณ์เครดิตยูเนียนปทุมพัฒนา จำกัด	-4.94	-0.19	-0.51	0.24	-0.74
5	สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีดกาพัฒนา จำกัด	0.66	-0.78	0.04	-0.91	-0.39
6	สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านศรีงามพัฒนา จำกัด	0.01	-0.12	-0.53	-0.39	-3.18
7	สหกรณ์เครดิตยูเนียนพระฤทัยเชียงใหม่ จำกัด	0.16	-0.45	-0.36	-0.48	0.46
8	สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านหนองสามัคคี จำกัด	0.15	-0.53	-0.22	-0.17	0.54
9	สหกรณ์เครดิตยูเนียนคุณธรรมนันทารามรวมใจฝาง จำกัด	1.57	-1.63	-1.31	1.09	-0.19
10	สหกรณ์เครดิตยูเนียนตำบลแม่สลับ จำกัด	-0.48	-0.86	-0.22	-0.95	-0.63
11	สหกรณ์เครดิตยูเนียนสะเมิงเหนือ จำกัด	0.45	0.08	0.85	0.24	-0.81
12	สหกรณ์เครดิตยูเนียนตำบลยั้งเมิน จำกัด	0.17	-0.28	-0.11	-0.31	-0.14
13	สหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด	-0.05	0.53	-0.54	-0.63	-0.34
14	สหกรณ์เครดิตยูเนียนลานนาออกัส จำกัด	-0.11	-0.86	-0.21	-0.57	1.54
15	สหกรณ์เครดิตยูเนียนชมภูสามัคคี จำกัด	0.46	-0.06	-0.22	0.08	-0.15
16	สหกรณ์เครดิตยูเนียนครูฝางพัฒนา จำกัด	0.14	1.26	-0.18	0.09	-0.29
17	สหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชนฟ้าใหม่ จำกัด	-0.21	-0.60	3.18	-1.21	0.43
18	สหกรณ์เครดิตยูเนียนครูสภาอำเภอเมืองเชียงใหม่ จำกัด	-0.17	1.53	-0.18	-0.16	0.02
19	สหกรณ์เครดิตยูเนียนคณะเทคนิคการแพทย์ จำกัด	0.27	1.30	0.21	-0.37	-0.14
20	สหกรณ์เครดิตยูเนียนไพรพัฒนา จำกัด	0.68	-0.65	-0.36	-0.87	0.77
21	สหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยพายัพ จำกัด	0.17	2.70	-0.14	-0.42	-0.06
22	สหกรณ์เครดิตยูเนียนศุภนิมิตแม่หอพระ จำกัด	-0.11	-0.93	-0.12	-0.31	-0.37
23	สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านป่าบอง จำกัด	0.68	-0.70	-1.05	-0.71	0.78
24	สหกรณ์เครดิตยูเนียนรวมใจ จำกัด	0.50	0.06	0.16	0.42	-0.28
25	สหกรณ์เครดิตยูเนียนจอมทอง จำกัด	0.37	0.86	-0.26	-0.01	-0.24
26	สหกรณ์เครดิตยูเนียนสันกำแพง จำกัด	0.41	1.92	-0.59	-0.11	-0.94
27	สหกรณ์เครดิตยูเนียนครูตอยสะเกิด จำกัด	-0.58	1.74	-0.94	0.63	3.54
28	สหกรณ์เครดิตยูเนียนเพิ่มพูนทรัพย์เวียงฝาง จำกัด	-0.03	-0.22	-0.06	3.71	-0.25
29	สหกรณ์เครดิตยูเนียนธัญญาพร จำกัด	-0.55	-0.84	-0.73	-0.73	0.46
30	สหกรณ์เครดิตยูเนียนทุ่งยาว จำกัด	-0.05	-0.75	0.17	-0.72	0.81
31	สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านงาแมง จำกัด	0.74	-0.32	-0.04	0.20	-0.15
32	สหกรณ์เครดิตยูเนียนบุญญารักษ์ จำกัด	0.11	-0.89	0.35	3.01	0.05
33	สหกรณ์เครดิตยูเนียนครูอำเภอเชียงดาว จำกัด	0.69	1.30	0.94	0.30	-1.02
34	สหกรณ์เครดิตยูเนียนดอยหล่อ จำกัด	0.14	-0.66	0.48	-0.75	-0.30

เมื่อนำอัตราส่วนทางการเงินของแต่ละปัจจัย มาทำการ Standardized โดยการแปลงค่าเป็นคะแนนมาตรฐานได้ผลดังตารางที่ 8 พิจารณาค่าคะแนนปัจจัยแต่ละปัจจัยจะมีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 “ปัจจัยด้านผลตอบแทน” พบว่า สหกรณ์ที่มีคะแนนปัจจัยเป็นบวก มีจำนวน 21 สหกรณ์ เนื่องจากได้รับอิทธิพลอย่างมากจากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนกองทุน (X15) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (X22) โดยมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนกองทุน และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่ และมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน และอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนสหกรณ์ที่เหลือจำนวน 13 สหกรณ์ มีคะแนนปัจจัยเป็นลบ เนื่องจากได้รับอิทธิพลอย่างมากจาก อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (X11) และอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (X48) โดยมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน และอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานสูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่ และมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนกองทุน และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยที่ 2 “ปัจจัยด้านสมาชิก” พบว่า สหกรณ์ที่มีคะแนนปัจจัยเป็นบวก จำนวน 11 สหกรณ์ เนื่องจากได้รับอิทธิพลอย่างมากจากอัตรากำไรต่อสมาชิก (X45) อัตราเงินออมต่อสมาชิก (X46) และอัตราหนี้สินต่อสมาชิก (X47) โดยมีค่าอัตรากำไรต่อสมาชิก อัตราเงินออมต่อสมาชิก และอัตราหนี้สินต่อสมาชิกสูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนสหกรณ์ที่เหลือซึ่งมีคะแนนปัจจัยเป็นลบ จำนวน 23 สหกรณ์ เนื่องจากได้รับอิทธิพลน้อยจากอัตรากำไรต่อสมาชิก (X45) อัตราเงินออมต่อสมาชิก (X46) และอัตราหนี้สินต่อสมาชิก (X47) โดยมีค่าอัตรากำไรต่อสมาชิก อัตราเงินออมต่อสมาชิก และอัตราหนี้สินต่อสมาชิกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยที่ 3 “ปัจจัยด้านความเติบโต” พบว่า สหกรณ์ที่มีคะแนนปัจจัยเป็นบวก จำนวน 10 สหกรณ์ เนื่องจากได้รับอิทธิพลอย่างมากจากอัตราการเติบโตของหนี้ (X14) อัตราการเติบโตของทรัพย์สิน (X23) และอัตราการเติบโตของธุรกิจ (X31) โดยมีค่าอัตราการเติบโตของหนี้ อัตราการเติบโตของทรัพย์สิน และอัตราการเติบโตของธุรกิจสูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนสหกรณ์ที่เหลือซึ่งมีคะแนนปัจจัยเป็นลบ จำนวน 24 สหกรณ์ เนื่องจากได้รับอิทธิพลน้อยจากอัตราการเติบโตของหนี้ (X14) อัตราการเติบโตของทรัพย์สิน (X23) และอัตราการเติบโตของธุรกิจ (X31) โดยมีค่าอัตราการเติบโตของหนี้ อัตราการเติบโตของทรัพย์สิน และอัตราการเติบโตของธุรกิจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยที่ 4 “ปัจจัยด้านทุน” พบว่า สหกรณ์ที่มีคะแนนปัจจัยเป็นบวก จำนวน 14 สหกรณ์ เนื่องจากได้รับอิทธิพลอย่างมากจากอัตราการเติบโตของทุนสำรอง (X41) และอัตราการเติบโตของทุนอื่น (X42) โดยมีค่าอัตราการเติบโตของทุนสำรอง และอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนสหกรณ์ที่เหลือซึ่งมีคะแนนปัจจัยเป็นลบ จำนวน 20 สหกรณ์ เนื่องจากได้รับอิทธิพลน้อยจากอัตราการเติบโตของทุนสำรอง (X41) และอัตราการเติบโตของทุนอื่น (X42) โดยมีค่าอัตราการเติบโตของทุนสำรอง และอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยที่ 5 “ปัจจัยด้านรายได้ของสหกรณ์” พบว่า สหกรณ์ที่มีคะแนนปัจจัยเป็นบวก จำนวน 13 สหกรณ์ เนื่องจากได้รับอิทธิพลอย่างมากจากอัตรากำไรสุทธิ (X44) โดยมีค่าอัตรากำไรสุทธิ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของ

จังหวัดเชียงใหม่และอัตราหมุนของสินทรัพย์ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนสหกรณ์ที่เหลือที่มีคะแนนปัจจัยเป็นลบ จำนวน 21 สหกรณ์ เนื่องจากได้รับอิทธิพลอย่างมากจากอัตราหมุนของสินทรัพย์ (X21) โดยมีค่าอัตราหมุนของสินทรัพย์สูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่ และอัตรากำไรสุทธิต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานะทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ CAMEL Analysis พบว่า มิติที่ 1 ด้านความเสี่ยงของเงินทุนต่อความเสี่ยง สหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่มีอัตราการเติบโตของทุนและอัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ สูงกว่าภาพรวมของประเทศ ขณะที่อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ดังนั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่มีความพอเพียงของเงินทุนต่อความเสี่ยงสูงกว่าภาพรวมของประเทศ มิติที่ 2 ด้านคุณภาพของสินทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราเติบโตของสินทรัพย์ สูงกว่าภาพรวมของประเทศ ดังนั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ มีคุณภาพด้านสินทรัพย์ดีกว่าภาพรวมทั้งประเทศ มิติที่ 3 ด้านความสามารถในการบริหารจัดการ สหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่มีความสามารถในการบริหารจัดการที่สูงกว่าภาพรวมของประเทศ โดยมีอัตราเติบโตของธุรกิจของจังหวัดเชียงใหม่ สูงกว่าภาพรวมทั้งประเทศ มิติที่ 4 ด้านความสามารถในการทำกำไร สหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่มีอัตราการเติบโตของทุนสำรองอัตราเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ อัตราเติบโตของกำไร อัตรากำไรสุทธิ และอัตรากำไรสุทธิกำไรต่อสมาชิก สูงกว่าภาพรวมของประเทศ ดังนั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่มีความสามารถในการทำกำไรสูงกว่าภาพรวมทั้งประเทศ เมื่อพิจารณาที่อัตราเฉลี่ยต่อสมาชิกรายคนสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ มีอัตราส่วนของหนี้สินต่อเงินออมเท่ากับ 0.95 ต่ำกว่าภาพรวมของประเทศ (เท่ากับ 1.16) นั่นคือสมาชิกกู้ยืมเงินน้อยกว่าเงินออม ถือว่าความเสี่ยงต่อการกู้ยืมเงินต่ำ มิติที่ 5 ด้านสภาพคล่องทางการเงิน สหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด สูงกว่าภาพรวมของประเทศ ดังนั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่มีสภาพคล่องทางการเงินที่ดีกว่าภาพรวมของประเทศ

2. การวิเคราะห์ปัจจัย เมื่อสกัดปัจจัยด้วยวิธี Principal Components Analysis (PCA) และหมุนปัจจัยแบบตั้งฉากด้วยวิธี Varimax พบว่า สกัดปัจจัยที่ชัดเจนได้ 5 ปัจจัย เมื่อพิจารณาจากคะแนนปัจจัยของทั้ง 5 ปัจจัย ทำให้สรุปได้ว่า หากสหกรณ์ใดมีคะแนนปัจจัยด้านผลตอบแทนเป็นบวก แสดงว่าสหกรณ์นั้นมีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ให้ได้ผลตอบแทนสูง โดยเน้นประสิทธิภาพในการสร้างผลตอบแทนจากส่วนของทุน โดยมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนน้อยและการบริหารค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ดี หากสหกรณ์ใดมีคะแนนปัจจัยด้านสมาชิกเป็นบวก แสดงว่ามีประสิทธิภาพในหามาตรการและการชักชวนให้สมาชิกออมเงินทั้งในรูปทุนเรือนหุ้นหรือเงินฝากเพิ่มขึ้นได้ดี จึงมีเงินออมมากและนำเงินไปลงทุนอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกกู้ ซึ่งจะมีผลให้มีกำไรเพิ่มมากขึ้น หากสหกรณ์ใดมีคะแนนปัจจัยด้านความเติบโตสูง แสดงว่ามีประสิทธิภาพในเพิ่มมูลค่าธุรกิจสูง ไม่ว่าจะมาจากการเพิ่มสินทรัพย์หรือเพิ่มหนี้สินก็ตาม หากสหกรณ์ใดมีคะแนนด้านทุนสูง แสดงว่าคณะกรรมการมีนโยบายเพิ่มทุนสำรองหรือทุนสะสมอื่นๆ เพื่อให้มีทุนสำรองหรือทุนสะสมอื่นเติบโตสูง หากสหกรณ์ใดมีคะแนนปัจจัยด้านรายได้ของสหกรณ์สูง แสดงว่ามีประสิทธิภาพในการสร้างรายได้ที่ทำให้มีอัตรากำไรสุทธิสูง

อภิปรายผล

เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี” ของ ประสพชัย พสุนนท์, นกนันทน์ หอมสุต และ ปราณี นิลกรณ์ (2551)

1. การวิเคราะห์สถานะทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ CAMEL Analysis พบว่ามีความสอดคล้องกันในมิติที่ 2 ด้านคุณภาพของสินทรัพย์ สถานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี มีการหมุนของสินทรัพย์ที่สูงกว่าภาพรวมของประเทศ มิติที่ 3 ด้านความสามารถในการบริหารจัดการ สถานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี มีอัตราการเติบโตที่สูงกว่าภาพรวมของประเทศ และมิติที่ 5 ด้านสภาพคล่องทางการเงิน สถานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี มีสภาพคล่องสูงกว่าภาพรวมของประเทศ แต่ให้ผลต่างกันในระดับที่ 1 ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง สถานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี มีการก่อหนี้มากกว่า และมีการเติบโตของทุนที่ต่ำกว่าภาพรวมของประเทศ และมิติที่ 4 ด้านความสามารถในการทำกำไร สถานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี มีความเสี่ยงในการให้กู้ยืมเงิน เพราะในภาพรวมสมาชิกกู้ยืมเงินมากกว่าเงินออมของตน

2. การวิเคราะห์ปัจจัย พบว่าสอดคล้องกัน กล่าวคือ สามารถสกัดปัจจัยด้วยวิธี Principal Components Analysis (PCA) และหมุนปัจจัยแบบตั้งฉากด้วยวิธี Varimax และเมื่อใช้คะแนนปัจจัย ตรวจสอบความเที่ยงตรงของปัจจัย เพื่อตรวจสอบว่าปัจจัยที่สกัดได้ สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดสถานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรีได้หรือไม่ สรุปได้ว่า หากสหกรณ์ใดมีคะแนนปัจจัยที่ 1 เป็นลบ แสดงว่า สหกรณ์นั้นมีผลการดำเนินงานด้านความสามารถในการบริหารธุรกิจและการให้กู้ยืมที่ดี หากสหกรณ์ใดมีคะแนนปัจจัยที่ 2 เป็นบวก แสดงว่า สหกรณ์นั้นมีผลการดำเนินงานด้านการจัดการหนี้สิน การบริหารลูกหนี้ และทุนสะสมที่ดี และหากสหกรณ์ใดมีคะแนนปัจจัยที่ 3 เป็นลบ แสดงว่า สหกรณ์นั้นมีผลการดำเนินงานด้านประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ที่ดี

นอกจากนี้ยังพบว่า การวิเคราะห์สถานะทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ CAMEL Analysis พบว่า มิติที่ 1 ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง พบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนริมฮอน จำกัด และสหกรณ์เครดิตยูเนียนปทุมพัฒนา จำกัด เป็นกลุ่มสหกรณ์ที่มีความเพียงพอในด้านเงินทุนต่อความเสี่ยง ด้อยที่สุดของจังหวัดเชียงใหม่ (ตารางที่ 2) เนื่องจากมีการก่อหนี้มากกว่าภาพรวมของประเทศ และมีการเติบโตของทุนที่น้อยกว่าภาพรวมของประเทศ และขาดประสิทธิภาพในการสร้างผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ต้องปรับปรุงโดยระมัดระวังการเพิ่มหนี้สินเมื่อเทียบกับทุนของสหกรณ์ และหาวิธีการเพิ่มเงินทุน โดยการชักชวนและจูงใจให้สมาชิกเพิ่มทุนเรือนหุ้น และจัดสรรทุนสำรองให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จะส่งผลให้มีผลตอบแทนที่สูงขึ้น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ประสพชัย พสุนนท์, นกนันทน์ หอมสุต และ ปราณี นิลกรณ์, 2551, 81) มิติที่ 2 ด้านคุณภาพของสินทรัพย์ พบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนริมฮอน จำกัด สหกรณ์เครดิตยูเนียนครูดอยสะแก จำกัด และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ัญญาพร จำกัด เป็นกลุ่มสหกรณ์ที่มีคุณภาพของสินทรัพย์ที่ดีของจังหวัดเชียงใหม่ (ตารางที่ 3) เนื่องจากสินทรัพย์ในสหกรณ์กลุ่มนี้มีน้อยเกินไป และสร้างผลตอบแทนได้ต่ำ ทำให้อาจเกิดปัญหาในการเจริญเติบโตของสหกรณ์ในระยะยาว สหกรณ์กลุ่มนี้ควรปรับปรุงโดยหาวิธีการสร้างสินทรัพย์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินกิจการและก่อให้เกิดกำไรต่อไป (ประสพชัย พสุนนท์, นนันท หอมสุต ปราณี่ นิลกรณ์, 2551, 81) มิติที่ 3 ด้านความสามารถในการบริหารจัดการ พบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนปทุมพัฒนา จำกัด สหกรณ์เครดิตยูเนียน สันกำแพง จำกัด และสหกรณ์เครดิตครูดอยสะเก็ด จำกัด จัดว่าเป็นกลุ่มสหกรณ์ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดีของจังหวัดเชียงใหม่ (ตารางที่ 4) กลุ่มสหกรณ์นี้ควรปรับปรุงโดยนำวิธีการบริหารจัดการสหกรณ์ในรูปแบบใหม่ที่กิจการในรูปแบบเดียวกันของเอกชนทั่วไปไปใช้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2555, 61) เช่น การใช้ระบบข้อมูลข่าวสาร (Information System) การบริการสมาชิกผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การบริหารความเสี่ยง การควบคุมคุณภาพ การจัดการองค์ความรู้ในองค์กร (KM) ฯลฯ ซึ่งทำให้งานควบคุมภายในง่ายขึ้นและลดสิ่งไม่จำเป็นเพื่อสร้างอัตราการเติบโตของธุรกิจให้สูงขึ้นอย่างยั่งยืนต่อเนื่อง และสามารถขยายกิจการของสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกได้มากที่สุด มิติที่ 4 ด้านความสามารถในการทำกำไร พบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนตำบลแม่สาบ จำกัด เป็นสหกรณ์ที่มีความสามารถในการทำกำไรดีสุดของจังหวัดเชียงใหม่ (ตารางที่ 5) เนื่องจากมีการเติบโตของทุนสำรองและทุนสะสมอื่นน้อย อีกทั้งสมาชิกของสหกรณ์มีการกู้ยืมเงินมากกว่าเงินออมของตนซึ่งเป็นการเพิ่มความเสี่ยงในการกู้ยืม และยังมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำกำไรไม่ดี จึงควรปรับปรุงโดยเพิ่มมาตรการชักชวนและจูงใจให้สมาชิกเพิ่มการออมเงินในรูปแบบต่างๆ พิจารณาเพิ่มทุนสำรองและทุนสะสมซึ่งเป็นต้นทุนที่ไม่ค่าใช้จ่าย ควรพิจารณาลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการลง ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำกำไรดีขึ้น (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2555) และมิติที่ 5 ด้านสภาพคล่องทางการเงิน พบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนปทุมพัฒนา จำกัด เป็นสหกรณ์ที่มีสภาพคล่องทางการเงินดีสุดของจังหวัดเชียงใหม่ (ตารางที่ 6) ควรปรับปรุงโดยระมัดระวังมิให้อัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำเกินไปซึ่งสามารถเพิ่มในส่วนของทุน ซึ่งจะมีผลต่อสินทรัพย์หมุนเวียน มากกว่าการเพิ่มหนี้สิน และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2555)

ในด้านการวิเคราะห์สถานะทางการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่โดยการวิเคราะห์ปัจจัยพบว่าสามารถสกัดปัจจัยด้วยวิธี Principal Components Analysis (PCA) และหมุนปัจจัยแบบตั้งฉากด้วยวิธี Varimax และเมื่อใช้คะแนนปัจจัยวิเคราะห์สถานะทางการเงิน พบว่า ปัจจัยที่ 1 ด้านผลตอบแทน กลุ่มสหกรณ์ที่มีค่าคะแนนปัจจัยเป็นลบจะมีประสิทธิภาพในการสร้างผลตอบแทนจากสินทรัพย์ โดยเฉพาะส่วนของทุนไม่ดีหรือมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนสูง ซึ่งมีผลต่อสภาพคล่องหรือความเพียงพอของทุนต่อความเสี่ยง สหกรณ์กลุ่มนี้ควรปรับปรุงโดยหาวิธีการสร้างผลตอบแทนจากทุนหรือสินทรัพย์เพิ่มมากขึ้น เช่น ฝากในชุมชนสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ หรือการนำทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องสูงไปชำระหนี้ (นฤกุล กรณียนง, 2556, 70) และกลุ่มสหกรณ์นี้มีการบริหารค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ไม่ดี ทำให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูงกว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนอื่นในจังหวัดเชียงใหม่ สหกรณ์กลุ่มนี้ควรปรับปรุงโดยควบคุมค่าใช้จ่ายดำเนินงาน เช่น กำหนดนโยบายการใช้จ่ายและควบคุมอย่างเคร่งครัด (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2555) ปัจจัยที่ 2 ด้านสมาชิก กลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีคะแนนปัจจัยเป็นลบจะมีอัตรากำไรต่อสมาชิก อัตราเงินออมต่อสมาชิก และอัตราหนี้สินต่อสมาชิกต่ำกว่าค่าเฉลี่ย กลุ่มสหกรณ์นี้ควรปรับปรุงโดยพยายามหามาตรการและการชักชวนให้

สมาชิกออมเงินทั้งในรูปแบบเรือนหุ้น หรือเงินฝากเพิ่มขึ้น เช่น การเพิ่มอัตราดอกเบี้ย จัดสวัสดิการออมเงิน โดยมีโบนัสหรือของชำร่วย หรือลงทุนในส่วนที่ทำให้ได้รับผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น เช่น ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น (นุกูล กรณียินยง, 2556, 70) ปัจจัยที่ 3 ด้านความเติบโตกลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีคะแนนปัจจัยเป็นลบจะมีความสามารถในการบริหารจัดการสินทรัพย์ หรือการบริหารหนี้สินเพื่อเพิ่มมูลค่าธุรกิจเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมามากหรือน้อยกว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนอื่นๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มสหกรณ์นี้ ควรปรับปรุงโดยพยายามเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ หนี้สินและการบริหารจัดการ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2555, 61) เช่น การใช้ระบบข้อมูลข่าวสาร (Information System) การบริการสมาชิกผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การบริหารความเสี่ยง การควบคุมคุณภาพ การจัดการองค์ความรู้ในองค์กร (KM) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีคะแนนปัจจัยด้านความเติบโตสูงก็ต้องระมัดระวังในเรื่องสภาพคล่อง คือการก่อหนี้ เมื่อเทียบกับทุน เช่นกำหนดเป้าหมายว่าจะควบคุมอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนให้อยู่ในระดับใด หรือนำทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องสูงไปชำระหนี้ ปัจจัยที่ 4 ด้านทุน กลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีคะแนนปัจจัยเป็นลบจะมีการเติบโตของทุนสำรองและทุนสะสมอื่นๆ ไม่ได้ กลุ่มสหกรณ์นี้ควรปรับปรุงนโยบายให้มีการเพิ่มทุนสำรองและทุนสะสมอื่นซึ่งจัดสรรจากกำไรสุทธิเพิ่มมากขึ้น เพื่อสร้างผลตอบแทนที่ยั่งยืน เนื่องเป็นเงินทุนที่ไม่มีค่าใช้จ่าย เช่นการกำหนดนโยบายให้มีการจัดสรรเงินสำรอง หรือเงินสะสมอื่นๆ ในอัตราที่สูงกว่าขั้นต่ำของข้อบังคับ ปัจจัยที่ 5 ด้านรายได้ของสหกรณ์ กลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีคะแนนเป็นลบจะมีการจัดหารายได้ต่ำทำให้อัตรากำไรสุทธิต่ำ กลุ่มสหกรณ์นี้ ควรปรับปรุงให้มีการเพิ่มรายได้จากธุรกิจ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสินเชื่อ เพื่อให้มีกำไรสุทธิที่สูงขึ้น เช่น ตรวจสอบที่มาของต้นทุนในธุรกิจ ออกนโยบายเพื่อควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อให้เกิดอัตรากำไรสุทธิที่มากขึ้น (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2555)

จากตารางที่ 8 สหกรณ์ที่มีค่าคะแนนปัจจัยเป็นลบในทุกปัจจัย มีจำนวน 2 สหกรณ์คือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนตำบลแม่สาบ จำกัด และสหกรณ์เครดิตยูเนียนศุภนิมิตแม่หอพระ จำกัด สหกรณ์กลุ่มนี้ควรปรับปรุงในเรื่องเกี่ยวกับผลตอบแทน โดยเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างผลตอบแทนจากทุน การลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เพิ่มรายได้ของสหกรณ์ เพื่อให้มีอัตรากำไรสุทธิที่ดีขึ้น หามาตรการและการชักชวนให้สมาชิกออมเงินทั้งในรูปแบบเรือนหุ้นหรือเงินฝากเพิ่มขึ้น เพื่อให้สหกรณ์มีเงินให้สมาชิกที่จำเป็นกู้ยืม ซึ่งจะส่งผลให้มีกำไรเพิ่มมากขึ้นและช่วยเหลือสมาชิกหรือนำเงินลงทุนในส่วนที่ทำให้ได้รับผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น เช่น ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น (นุกูล กรณียินยง, 2556, 70)

สรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถสกัดปัจจัยด้วยวิธี PCA และหมุนปัจจัยแบบตั้งฉากด้วยวิธี Varimax โดยอัตราส่วนทางการเงินจำนวน 19 อัตราส่วนของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเชียงใหม่ 34 แห่ง สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยทางการเงินจำนวน 5 ปัจจัย ประกอบด้วยปัจจัยด้านผลตอบแทน ปัจจัยด้านสมาชิก ปัจจัยด้านการเติบโต ปัจจัยด้านทุน และปัจจัยด้านรายได้ของสหกรณ์ สามารถอธิบายความแปรปรวนของอัตราส่วนทางการเงินได้ 24.233% , 16.544%, 13.666%, 10.848% และ 8.746% ตามลำดับ รวมอธิบายความแปรปรวนสะสมของอัตราส่วนทาง

การเงินได้ 74.037% และเมื่อใช้คะแนนปัจจัยวิเคราะห์สถานะทางการเงิน พบว่า ปัจจัยที่ 1 ด้านผลตอบแทนกลุ่มสหกรณ์ที่มีค่าคะแนนปัจจัยเป็นลบ ควรปรับปรุงโดยหาวิธีการสร้างผลตอบแทนจากทุนหรือสินทรัพย์เพิ่มมากขึ้น และควบคุมค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ปัจจัยที่ 2 ด้านสมาชิก กลุ่มสหกรณ์ที่มีคะแนนปัจจัยเป็นลบ ควรปรับปรุงโดยพยายามหามาตรการและการชักชวนให้สมาชิกออมเงินทั้งในรูปทุนเรือนหุ้น หรือเงินฝากเพิ่มขึ้น หรือลงทุนในส่วนที่ทำให้ได้รับผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น ปัจจัยที่ 3 ด้านความเติบโต กลุ่มสหกรณ์ที่มีคะแนนปัจจัยเป็นลบ ควรปรับปรุงโดยพยายามเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ หนี้สินและการบริหารจัดการ อย่างไรก็ตามสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีคะแนนปัจจัยด้านความเติบโตสูงก็ต้องระมัดระวังในเรื่องสภาพคล่อง เกี่ยวกับการก่อหนี้ เมื่อเทียบกับทุน ปัจจัยที่ 4 ด้านทุน กลุ่มสหกรณ์ที่มีคะแนนปัจจัยเป็นลบ ควรปรับปรุงนโยบายให้มีการเพิ่มทุนสำรองและทุนสะสมอื่นซึ่งจัดสรรจากกำไรสุทธิ ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อสร้างผลตอบแทนที่ยั่งยืน เนื่องจากเป็นเงินทุนที่ไม่มีค่าใช้จ่าย ปัจจัยที่ 5 ด้านรายได้ของสหกรณ์ กลุ่มสหกรณ์ที่มีคะแนนเป็นลบ ควรปรับปรุงให้มีการเพิ่มรายได้จากธุรกิจ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสินเชื่อ เพื่อให้มีกำไรสุทธิที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2548). **คู่มือการประยุกต์ใช้ CAMELS ANALYSIS วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร**. กรุงเทพฯ: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2555). **รายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน สหกรณ์เครดิตยูเนียน ประจำปี 2554**. กรุงเทพฯ: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2556). **รายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน สหกรณ์ทุกประเภท ประจำปี 2555**. กรุงเทพฯ: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2556). **ประเภทสหกรณ์**. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2556, จาก <http://webhost.cpd.go.th/rlo/creditunion.html>.
- กัลยา วานิชปัญญา. (2546). **การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- นกุล กรณียินยง. (2556). **การจัดการการเงินของสหกรณ์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญอ้อม โฉมทิ. (2556). **การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- ประสพชัย พสุนนท์, นานนท์ หอมสุต และ ปราวณี นิลกรณ์. (2551). **การวิเคราะห์ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์**. 30(117 – 118), 73 – 92.
- เพียวร์ กิมปฐม. (2548). **การประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis วิเคราะห์ทางการเงินของสหกรณ์**. กรุงเทพฯ : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.
- รสนิ ศรียานนท์. (2555). **การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)**. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และ ลัดดาวัลย์ รอดมณี. (2527). **เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัว สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

- สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนี้ ภิญโญภาณุวัฒน์. (2551). **สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม [ลิสเรล] LISREL**. กรุงเทพฯ: มีสชั่น มีเดีย.
- แสงหล้า ชัยมงคล. (2554). **การใช้ Factor Analysis ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- Bartlett, M. S. (1950). Test of Significance in Factor Analysis. *British Journal of Psychology*. 3, 77-85.
- Comrey, A. L. & Lee, H. B. (1992). *A First Course in Factor Analysis*. Hillsdale, N.J.: Lawrence Erlbaum Associate.